

Terciární vzdělávání

Rysy vysokého školství před rokem 1989

- Centrálně byrokratické řízení celého systému
- Studijní plány i výzkum pod dohledem komunistické strany
- Unitární systém studijních programů
- Vysoké školy a výzkum institucionálně odděleny
- Financování VŠ zcela závislé na státu – „přírůstkové rozpočtování“

Změny po roce 89

- 1990 Zákon o vysokých školách
- Zachování „unitárního charakteru“
- Nevytvořil legislativní rámec pro soukromé školy a vysoké školy neuniverzitního typu.
- Většina státem financovaného výzkumu zůstávala koncentrována na Akademii věd
- Nedostatek financí

Příprava reformy financování vysokých škol

- 1993 – pracovní skupina pověřena přípravou reformy financování vysokých škol
- Australský systém
- Model 1 – o vybrané školné se snižují veřejné výdaje na vysoké školství
- Model 2 – vybrané školné je dodatečným zdrojem růstu celkového rozpočtu škol

Základem pro výpočet školného byly průměrné normativní studijní náklady

Dva režimy poskytování dávek sociální podpory (nevratný, vratný)

Posílení autonomie

- Zákon o vysokých školách č.111/1998 Sb.
- Posilování autonomie vysokých škol (formální)
- Veřejnoprávní instituce s rozsáhlými majetkovými právy (omezené), omezení v podnikání
- Finanční závislost na státu zůstala beze změny
- Uznání tzv. „neuniverzitních škol – otevření prostoru pro neuniverzitní segment terciálního školství – soukromé školy, 200/01 – 14 soukromých VŠ.

Přetrvávání fiskální závislosti

- Finanční krize – brání zvyšování podílu osob s dosaženým terciárním vzděláním.
- 1994 – počet studentů začíná růst (nové mechanismy financování VŠ)

Členění vysokých škol

- Veřejné
- Soukromé
- Státní

Podle typu studia:

- Univerzitní
- Neuniverzitní

Typy studijních programů:

- Bakalářský,
- Magisterský,
- doktorský

Ukazatel	Počet
Veřejné vysoké školy	25
Soukromé vysoké školy celkem	36
z toho školy, na kterých je studium realizováno	36
Státní vysoké školy (MO a MV)	2

Veřejná vysoká škola

- Zřízení a zrušení zákonem o vysokých školách.
- Samosprávná působnost:
- Vnitřní organizace
- Tvorba a uskutečňování studijních programů
- Organizace studia
- Organizace vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další činnosti
- Ustavování samosprávných akademických orgánů VŠ
- Hospodaření vysoké školy a nakládání s majetkem v souladu se zvláštními předpisy
- Určuje počet přijímaných uchazečů o studium, podmínky pro přijetí a stanovuje výši poplatků
- Může spolupracovat s jinými vysokými školami a právníckými osobami.

Organizaci a činnost upravují vnitřní předpisy.

Povinnosti VVS a působnost ministerstva

- Výroční zpráva (předložit MŠMT)
- Zveřejnit výroční zprávu a výroční zprávu o hospodaření vysoké školy.
- Vypracovat projednat s MŠMT a zveřejnit dlouhodobý záměr
- Pravidelně provádět hodnocení činnosti VŠ
- Vnitřní předpisy podléhají registraci ministerstva (žádost podává rektor)

MŠMT

- MŠMT zveřejňuje výroční zprávu o stavu vysokého školství a dlouhodobý záměr ministerstva
- Rozděluje finanční prostředky (z kapitoly školství)
- Kontroluje využití finančních prostředků, hospodaření VVŠ, rozhoduje o udělení akreditace studijních programů a o udělení akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem

Orgány VVŠ

- Akademický senát – samosprávný zastupitelský akademický orgán. Rozhoduje nebo se vyjadřuje k nejdůležitějším úkolům a činnostem (schvaluje rozpočet a výroční zprávy, kontroluje využívání finančních prostředků).
- Rektor
- Vědecká rada nebo umělecká rada (akademická rada – na neuniverzitní VŠ) – projednává zejména dlouhodobý záměr VVŠ, schvaluje studijní programy, předsedou rady je rektor a členové jsou významní představitelé oborů.
- Disciplinární komise – disciplinární přestupky. Členy komise a jejího předsedu jmenuje rektor z řad členů akademické obce. Polovinu členů tvoří studenti.

Orgány VVŠ

- Správní rada veřejné vysoké školy – dává souhlas zejména k právním úkonům, vyjadřuje se k dlouhodobému záměru a rozpočtu VVŠ, k výroční zprávě o činnosti a výroční zprávě o hospodaření VŠ, apod.
- Kvestor – řídí hospodaření a vnitřní správu VVŠ a vystupuje jejím jménem v rozsahu stanoveném opatřením rektora. Jmenuje ho a odvolává rektor.

Financování VVŠ

- Sestavuje rozpočet
- Příjmy:
 - Dotace ze státního rozpočtu
 - Poplatky spojené se studiem
 - Výnosy z majetku
 - Jiné příjmy ze SR, ze SF a z rozpočtu obcí
 - Výnosy z doplňkové činnosti
 - Příjmy z darů a dědictví
- Prostředky ze SR pouze na financování činností, pro které byla VVŠ zřízena.

Dotace ze SR

- Nejvýznamnější část příjmů
- Nárok na dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů a programů celoživotního vzdělávání, vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.
- Pro výše dotace je rozhodný:
 - dlouhodobý záměr VVŠ,
 - Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast VŠ (vypracovaný ministerstvem)
- Typ a finanční náročnost akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání, počet studentů a dosažené výsledky ve vzdělávací a vědecké nebo výzkumné, vývojové, atd. činnosti a její náročnost

Dotace ze SR

- Podmínky použití dotací a jejich finanční vypořádání určují rozpočtová pravidla, Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- Dotace z rozpočtové kapitoly MŠMT jsou:
- Dotace na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání, tvůrčí činnost, na rozvoj VŠ (základní dotace) a na ubytování a stravování studentů
Dotace na výzkum a vývoj

Základní dotace

- Účelové
- Podmínky použití dotací
- Je determinována ukazateli:
- A) ukazatelé A a B (studijní programy a s nimi spojená tvůrčí činnost) – odvozuje se od rozsahu a obsahu vzdělávací činnosti VVŠ, měřené počtem financovaných studentů a absolventů
- B) Ukazatel C (stipendia pro studenty doktorských studijních programů)
- C) Ukazatel D (studující, kteří nejsou státními občany ČR a mezinárodní spolupráce) – specifická dotace (Sokrates, aktion, ceepus)
- D) Ukazatel F (vzdělávací projekty, programy a záměry)
- E) Ukazatel G (projekty dotované z Fondu rozvoje vysokých škol)
- F) Ukazatel I (rozvojové programy)
- G) ukazatel M (mimořádné události)

Tabulka 1. Cena studijního programu

Studijní programy	Základní normativ (Kč)	Koeficient ekonomické náročnosti	Cena studijního programu (Kč)
Humanitní, ekonomické, ...		1,00	34 325
Filozofické, pedagogické, ...		1,20	41 190
Technické, ...		1,65	56 636
Zemědělské, lesnické, ...	34 325	2,25	77 231
Chemické, lékařské, ...		2,80	96 110
Veterinární		3,50	120 137
Umělecké		5,90	202 517

Kvantifikace pro rok 2007:

Pro rok 2007 schválilo MŠMT ČR celkový objem finančních prostředků na ukazatel A ve výši 14 327 124 tis. Kč, což je nárůst o zhruba 7,64 % oproti roku 2006. Podíl ukazatele A na celkových běžných (neinvestičních) výdajích MŠMT činí cca 72,2 %.

Kvantifikace pro rok 2007:

Pro rok 2007 bylo na ukazatel F schváleno celkem 160 432 tis. Kč, což je o 5,37 % méně než v roce 2006.

Kvantifikace pro rok 2007:

Ukazatel G se skládá z prostředků na běžné a kapitálové výdaje. Na běžné výdaje plyne v tomto roce 110 420 tis. Kč a na kapitálové výdaje plyne 250 468 tis. Kč, což je o 0,11 % více než v roce 2006.

Dotace na výzkum a vývoj

- zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 215/2004 Sb.
- 1) Institucionální podpora – podmíněno předchozí úspěšnou činností ve výzkumu a vývoji.
 - A) Výzkumné záměry
 - B) Specifický výzkum
- 2) Účelová podpora
 - A) Programy
 - B) grantové projekty
 - C) veřejná zakázka

Poplatky spojené se studiem

- Výši, formu placení a splatnost určuje statut veřejné vysoké školy. Zákon o vysokých školách ale určuje horní a dolní limity výše poplatků.
- A) poplatky za přijímací řízení
- B) poplatky za prodlouženou dobu studia
- C) poplatky za další studium
- D) poplatek za studium v cizím jazyce.

Výnosy z majetku

- Právo nakládání s majetkem VVŠ je svěřeno rektorovi (nebo jiným – dle statutu VVŠ)
- Nemůže nabývat CP (kromě vydaných státem)
- Nemůže být ručitelem
- Nemůže být společníkem o.s. nebo družstva

Jiné příjmy ze SR, SF a z rozpočtů obcí

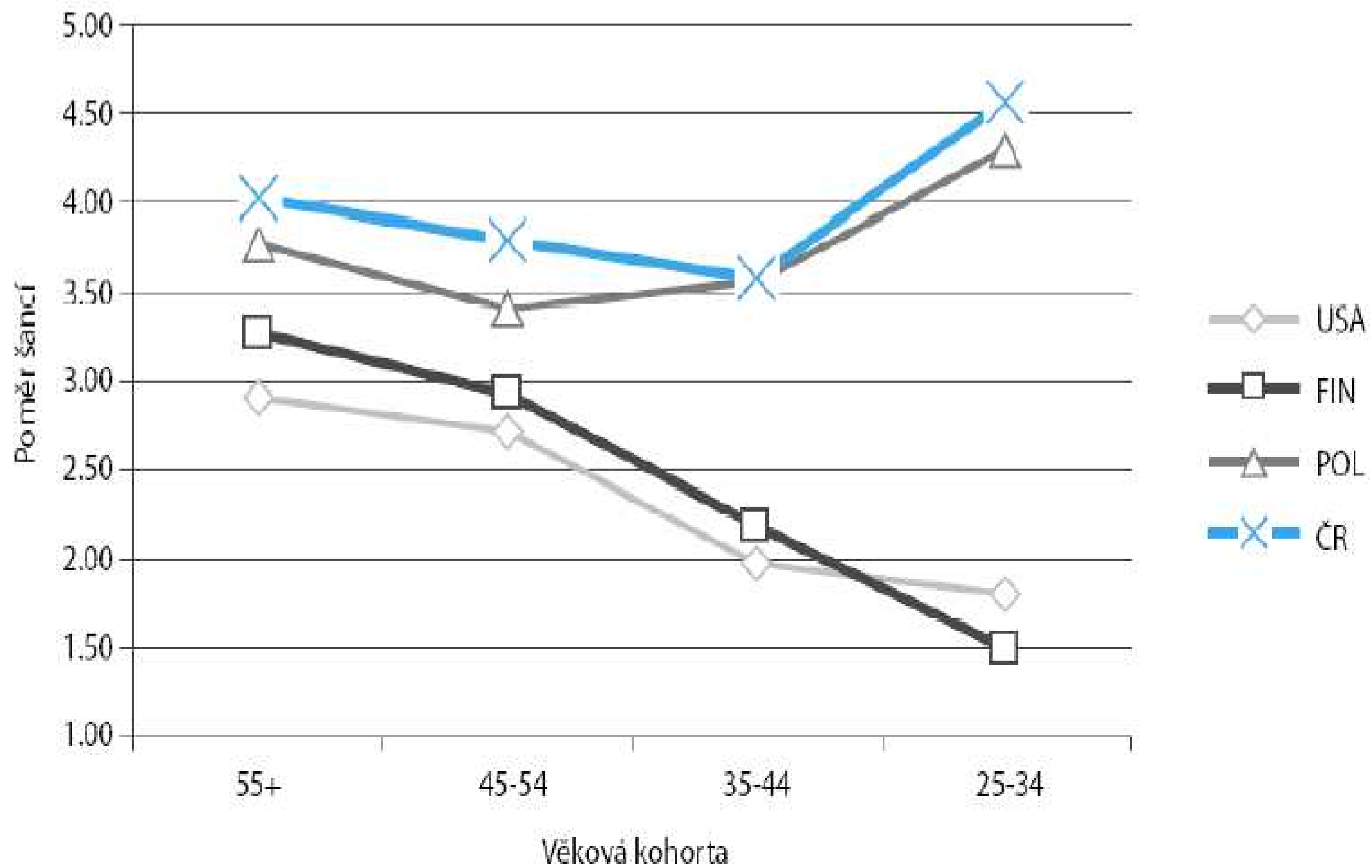
- Specifická nenároková složka finančních vstupů VVŠ
- Na úhradu konkrétních nákladů
- Zpravidla přísně účelové dotační tituly

Výnosy z doplňkové činnosti

- Činnost, kterou VVŠ vykonává za úplatu a která navazuje na její vzdělávací, vědeckou, výzkumnou...činnost
- Celoživotní vzdělávání (vnitřní předpis)

Příjmy z darů a dědictví

Fondy VVŠ

- VVŠ zřizuje podle zákona tyto fondy:
- Rezervní fond na krytí ztrát v následujících účetních obdobích
- Fond reprodukce investičního majetku
- Stipendijní fond
- Fond odměn.

VVČ (výroční zpráva 2005)

Vyšší územní samosprávný celek	Město	Vysoká škola	Poznámka
1. Hlavní město Praha	Praha	1. Univerzita Karlova v Praze	
		2. České vysoké učení technické v Praze	
		3. Akademie výtvarných umění v Praze	
		4. Akademie múzických umění v Praze	
		5. Vysoká škola umělecko průmyslová v Praze	
		6. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	
		7. Česká zemědělská univerzita v Praze	
		8. Vysoká škola ekonomická v Praze	
2 Středočeský kraj	Kladno	- Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze	
3. Jihočeský kraj	České Budějovice	1. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	
	Jindřichův Hradec	- Fakulta managementu VŠE v Praze	
4. Plzeňský kraj	Plzeň	1. Západočeská univerzita v Plzni	
		- Lékařská fakulta UK v Plzni	
5. Karlovarský kraj	Cheb	- Fakulta ekonomická ZČU v Plzni	
6. Ústecký kraj	Ústí nad Labem	1. Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem	
7. Liberecký kraj	Liberec	1. Technická univerzita v Liberci	
8. Královéhradecký kraj	Hradec Králové	1. Univerzita Hradec Králové	
		- Lékařská fakulta UK v Hradci Králové	
		- Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové	
9. Pardubický kraj	Pardubice	1. Univerzita Pardubice	
	Litomyšl	- Fakulta restaurování Univerzity Pardubice	
10. Kraj Vysočina	Jihlava	Vysoká škola polytechnická Jihlava	neuniverzitní VŠ
11. Jihomoravský kraj	Brno	1. Vysoké učení technické v Brně	
		2. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	
		3. Masarykova univerzita	
		4. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	
		5. Janáčkova akademie múzických umění v Brně	
	Lednice na Moravě	- Zahradnická fakulta MZLU v Brně	
12. Olomoucký kraj	Olomouc	1. Univerzita Palackého v Olomouci	
13. Moravskoslezský kraj	Ostrava	1. Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava	
		2. Ostravská univerzita v Ostravě	
	Opava	1. Slezská univerzita v Opavě	
	Karviná	- Obchodně podnikatelská fakulta SU v Opavě	
14. Zlínský kraj	Zlín	1. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	

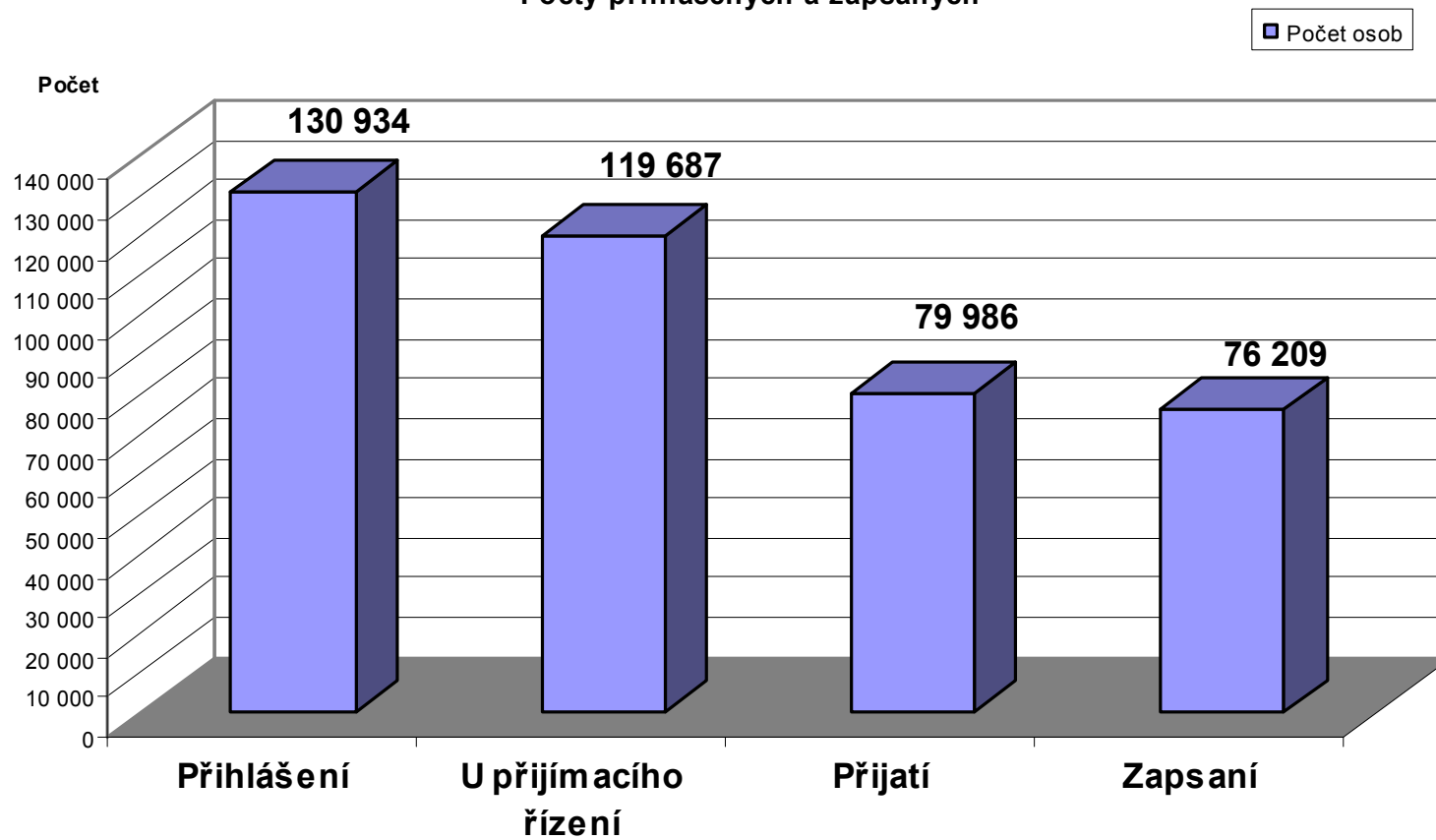
Počet a struktura fakult

Skupiny oborů	Kód skupiny kmen. oborů	Počet fakult
přírodní vědy a nauky	11 až 18	12
technické vědy a nauky	21 až 39	34
zeměděl.-les. a veter. vědy a nauky	41 až 43	8
zdravot., lékař. a farm. vědy a nauky	51 až 53	11
společenské vědy, nauky a služby	61,65,67,71,72,73,74,77	22
ekonomie	62	17
právo, právní a veřejnosprávní činnost	68	6
pedagogika, učitelství a sociální péče	75	8
vědy a nauky o kultuře a umění	81,82	8
Celkem		126

Skupiny oborů	Kód skupiny	Studijní obory				Celkem
	kmen. oborů	Bak.	mag.	mag. navazující	dokt.	stud.prog./ oborů
přírodní vědy a nauky	11 až 18	196	159	222	177	754
technické vědy a nauky	21 až 39	282	266	394	218	1160
zeměděl.-les. a veter. vědy a nauky	41 až 43	52	38	48	59	197
zdravot., lékař. a farm. vědy a nauky	51 až 53	70	25	17	105	117
společenské vědy, nauky a služby	61,65,67,71-74	251	215	177	112	755
ekonomie	62	183	70	108	54	415
právo, právní a veřejnosprávní činnost	68	17	4	0	25	46
pedagogika, učitelství a sociál. péče	75	63	420	137	28	748
obory z oblasti psychologie	77	4	7	2	17	30
vědy a nauky o kultuře a umění	81,82	145	94	120	46	405
Celkem	11 až 82	1263	1298	1225	841	4627

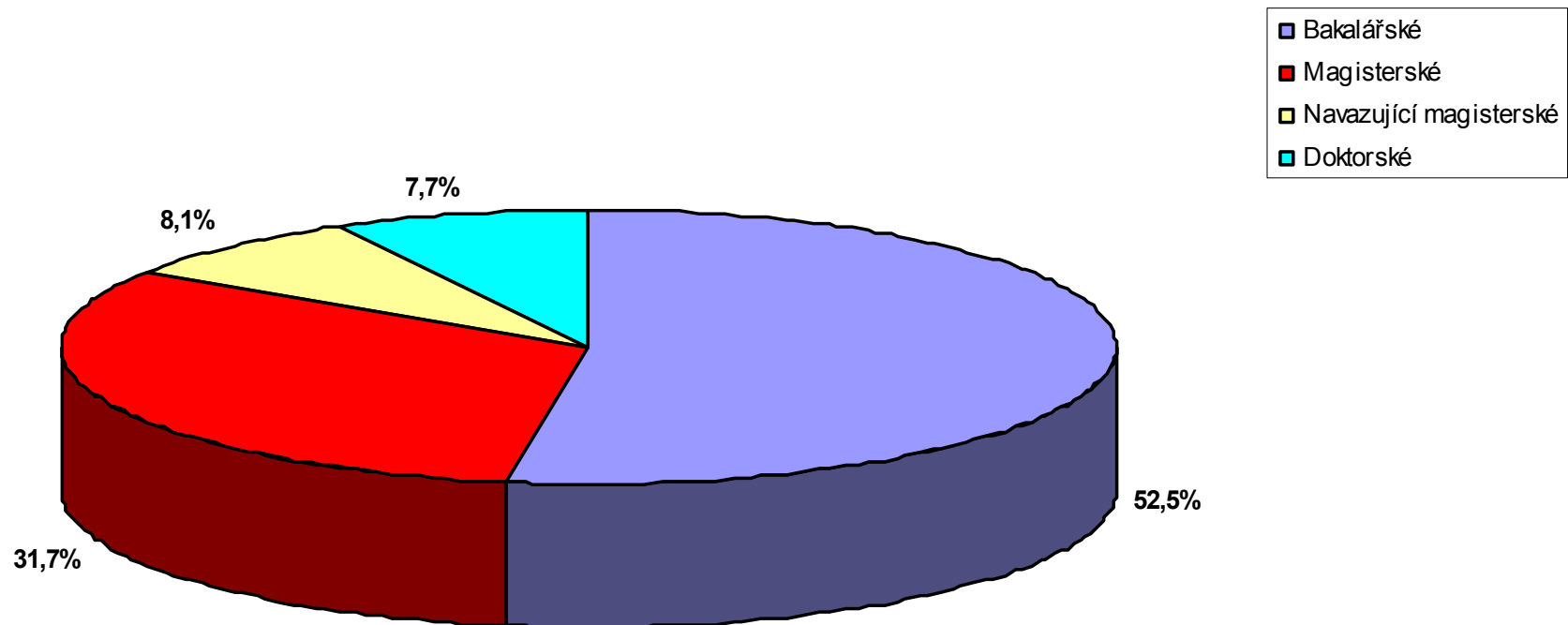
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet podaných přihlášek	233 819	208 173	237 452	234 026	253 273	284 977	294 758
Počet přihlášených osob	105 437	102 324	105 000	108 848	117 544	130 353	130 934
Počet osob, kt. se dostavily k přijímací zkoušce	94 142	90 800	94 367	98 337	107 169	119 446	119 687

Počty přihlášených a zapsaných

Na veřejných a soukromých VŠ

Procentuální vyjádření poměru studentů ve studijních programech

Soukromá vysoká škola

- Státní souhlas
- Žádost o udělení státního souhlasu
- Soukromé VŠ jsou školami neuniverzitního typu – nečlení se na fakulty

Povinnosti SVŠ

- Povinnost vypracovat, předložit ministerstvu a zveřejnit výroční zprávu o činnosti a v případě, že obdržela dotaci, i výroční zprávu o hospodaření.
- Dlouhodobý záměr
- Poskytovat informace Akreditační komisi
- Pravidelně hodnotit činnost VŠ a zveřejňovat výsledky
- Oznamovací povinnost o vyhlášení konkurzu, popř. zánik

Působnost ministerstva

- může vyzvat SVŠ, aby zjedнала nápravu, jestliže je některé opatření SVŠ v rozporu se zákonem
- Může odejmout udělení státní souhlas v případě:
 - - škola nemá akreditovaný žádný studijní program
 - - v průběhu roku ji byla odňata akreditace více než dvou studijních programů
- Byla ji pozastavena akreditace všech studijních programů
- Projevují-li se v její činnosti závažné nedostatky, které znemožňují plnění jejich úkolů
- Závažným způsobem porušuje povinnosti stanovené zákonem
- V žádosti o státní souhlas byly uvedeny nesprávné údaje

Financování

- SVŠ mohou být organizovány jako o.p.s., s.r.o., nebo a.s. a jsou povinny zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a vědeckou nebo výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost.

Příjmy SVŠ

- Poplatky spojené se studiem (vnitřní předpis) – často i jediný zdroj příjmu (25 – 120 tisíc Kč/rok)
- Dotace od MŠMT
 - - poskytuje SVŠ, která působí jako o.p.s.
- Příjmy plynoucí z vlastních aktivit
- Sponzorské dary

Vyšší územní samosprávný celek	Město	Vysoká škola	Poznámka		
1. Hlavní město Praha	Praha	1. Bankovní institut vysoká škola, a.s.	neuniverzitní		
		2. Vysoká škola hotelová v Praze 8, s.r.o.	neuniverzitní		
		3. Vysoká škola finanční a správní, o.p.s.	neuniverzitní		
		4. Literární akademie (Soukr. vys. šk. J. Škvoreckého), s.r.o.	neuniverzitní		
		5. Vysoká škola cestov. ruchu, hotelnictví a lázeňství, s.r.o.	neuniverzitní		
		6. Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s.r.o.	neuniverzitní		
		7. Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s.	neuniverzitní		
		8. Anglo-americká vysoká škola, o.p.s.	neuniverzitní		
		9. Pražský technologický institut, o.p.s.	neuniverzitní		
		10. Vysoká škola veř. správy a mezinár. vztahů v Praze, o.p.s.	neuniverzitní		
		11. Vysoká škola Jana Ámose Komenského, s.r.o.	neuniverzitní		
		12. Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.	neuniverzitní		
		13. Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o.	neuniverzitní		
		14. University of New York in Prague, s.r.o.	neuniverzitní		
		15. Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, a.s.	neuniverzitní		
		16. Vysoká škola mezinár. a veřejných vztahů, Praha, o.p.s.	neuniverzitní		
		17. Mezinár. baptistický teolog. seminář evr. bap. fed., o.p.s.	neuniverzitní		
				18. Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o.	neuniverzitní
				19. Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, s.r.o.	neuniverzitní
				20. Newton College, a.s.	neuniverzitní
				21. Vysoká škola zdravotnická, o.p.s.	neuniverzitní
2. Středočeský kraj	Mladá Boleslav	1. Škoda Auto, a.s., Vysoká škola	neuniverzitní		
	Kladno	2. Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o.	neuniverzitní		
	Kolín	3. Academia Rerum Civilium – Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o.	neuniverzitní		
3. Jihočeský kraj	České Budějovice	1. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	neuniverzitní		
	Písek	2. Filmová akademie v Písku, o.p.s.	neuniverzitní		
4. Plzeňský kraj	Plzeň	1. Vysoká škola v Plzni, o.p.s.	neuniverzitní		
5. Karlovarský kraj	Karlovy Vary	1. Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s.	neuniverzitní		
6. Ústecký kraj	Ústí nad Labem	1. Vys. šk. ekonomie a managementu v Ústí n. Labem, s.r.o.	neuniverzitní		
7. Liberecký kraj	-	-			
8. Královéhradecký kraj	-	-			
9. Pardubický kraj	-	-			
10. Kraj Vysočina	Třebíč	1. Západo-moravská vysoká škola Třebíč, o.p.s.	neuniverzitní		
11. Jihomoravský kraj	Brno	1. Akademie STING, o.p.s.	neuniverzitní		
		2. Vysoká škola Karla Engliše v Brně, a.s.	neuniverzitní		
		3. Rašínova vysoká škola, s.r.o.	neuniverzitní		
		4. B.I.B.S., a.s., Brno International Business School	neuniverzitní		
	Znojmo	1. Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o.	neuniverzitní		
12. Olomoucký kraj	Přerov	1. Vysoká škola logistiky, o.p.s.	neuniverzitní		
	Olomouc	1. Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.	neuniverzitní		
13. Moravskoslezský kraj	Ostrava	1. Vysoká škola podnikání, a.s.	neuniverzitní		

Kvantifikace pro rok 2007:

Na financování soukromých vysokých škol je v roce 2007 vyčleněno celkem 58,1 mil. Kč (20 mil. Kč v rámci ukazatele F a 38,1 mil. Kč v rámci ukazatel U2), což je o 16,2% více než v roce 2006, kdy bylo na jejich financování určeno 50 mil. Kč. Celkový podíl finančních prostředků určených pro soukromé vysoké školy na neinvestičních výdajích činí cca 0,3%.

Státní vysoká škola

- **Vojenská nebo policejní**

Působnost ministerstva

- MO a MV
- Registrují vnitřní předpisy školy
- Rozdělují finanční prostředky ze SR
- Kontrolují zákonnost a hospodárnost
- Určují výši poplatků spojených se studiem

Ministři

- Předkládají prezidentu republiky návrh na jmenování, popř. odvolání rektora
- Rozhodují o zřízení, sloučení, splynutí... fakulty na návrh rektora a po stanovisku AK
- Stanovují plat rektorovi a vykonávají další činnosti uvedené v zákoně o vysokých školách.

Financování

- Součástí rozpočtové organizace financované z kapitoly Ministerstva

Vyšší územní samosprávný celek	Město	Vysoká škola	Poznámka
1. Hlavní město Praha	Praha	1. Policejní akademie České republiky v Praze	
2. Středočeský kraj	-	-	
3. Jihočeský kraj	-	-	
4. Plzeňský kraj	-	-	
5. Karlovarský kraj	-	-	
6. Ústecký kraj	-	-	
7. Liberecký kraj	-	-	
8. Královéhradecký kraj	Hradec Králové	Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany	
9. Pardubický kraj	-	-	
10. Kraj Vysočina	-	-	
11. Jihomoravský kraj	Brno	1. Univerzita obrany	
12. Olomoucký kraj	-	-	
13. Moravskoslezský kraj	-	-	
14. Zlínský kraj	-	-	